

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.IV.21.299/2021/3.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd

Az alperesek:

... I. rendű

... II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd) I-II. rendűért

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.387/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.P.20.347/2021/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes politológus, szociálpszichológus, a ... nevű politikai kutató és elemző tanácsadó intézet tulajdonosa és ügyvezető igazgatója.

[2] A ... című brüsszeli. újságban 2020. december 26-án angol nyelvű cikk jelent meg „...” címmel. A cikk több magyar közéleti szereplőt megszólaltatott a covid-19 vírus elleni védőoltásokkal és az azzal összefüggő magyar kormányzati intézkedésekkel, kommunikációval, a magyarok oltási hajlandóságával és mindezek esetleges politikai következményeivel kapcsolatban. A felperes is a cikkben nyilatkozók között szerepelt, tőle idézték azt, hogy egy interjúban arról beszélt, hogy más okai is lehetnek annak, hogy az emberek haboznak a koronavírus elleni oltással kapcsolatban, aggódnak a vakcina gyors kifejlesztése miatt, ezért fontosak az oltások biztonságosságát és hatékonyságát reklámozó közegészségügyi kampányok, ugyanakkor Brüsszel mindig valaminek az akadályaként tűnik fel a kormányzati kommunikációban. Idézik a felperestől azt, hogy „inkább az a fontos ..., hogy ő legyen az, aki az oltást behozza Magyarországra, ő az, aki megmenti az országot”. A cikk befejező része „Politikai hazardjáték” alcím alatt azzal foglalkozik, hogy az oltásra való regisztráció kérdése is vitatott téma. Közlik a magyar kormány erre vonatkozó álláspontját, és azt is, hogy a kritikusok szerint a kormány stratégiája visszaüthet, mert a kormánynak már most az egyik legmagasabb koronavírus okozta halálozási aránnyal kell szembenéznie az Európai Unióban és egy potenciálisan egységes ellenzékkel a 2022-es parlamenti választáson. Ezt követően idézik a felperestől: „A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, annak politikai következményeit ... szenvedheti el”.

[3] 2020. december 30-án az I. rendű alperes által szerkesztett ... internetes portálon, illetve a II. rendű alperes által szerkesztett ... című nyomtatott napilapban „...” címmel jelent meg cikk. Az írás visszautalt a ... hírportálon egy nappal korábban megjelent „...” című cikkre, amely többek között azt tartalmazta, hogy „a baloldal valószínűleg az oltásellenesség pártjára áll”. Ez a cikk hivatkozott a felperesnek a ... című újságban tett „A tét magas...” kezdetű nyilatkozat-mondatára és felvetette annak lehetőségét, hogy a felperes „elszólta magát a baloldal stratégiájával kapcsolatosan”.

[4] A szerző a felperes helyreigazítási igényét kiváltó írásában a ... című lapot „teljesen elaljasult brüsszeli szennylapnak” nevezte, a felperest pedig „az ellenzéki oldal egyik legsötétebb, legaljasabb gazemberének”. A cikk idézi a felperesnek a ... című lapban adott nyilatkozatának „A tét magas...” kezdetű utolsó mondatát, amelyet teljesen világos és félreérthetetlen mondatnak nevez, és annak tartalmát úgy magyarázza, hogy „érd el, hogy az embereknek ne legyen bizalmuk az oltásban, érd el a legaljasabb, legocsmányabb propagandával és hazudozással, hogy minél kevesebben oltassák be magukat, akkor továbbra is sok lesz a halott, azt pedig írd a kormány és a miniszterelnök számlájára, így talán elérheted, hogy 2022-ben a társadalom szűk többsége megbüntesse a regnáló hatalmat”. A szerző ezt nevezi az egyesült ellenzék stratégiájának, és azt úgy minősíti, hogy „ezek a gazemberek most azt akarják elérni, hogy az emberek ne oltassák be magukat, hanem inkább haljanak meg nagy számban és akkor lehet mutogatni a kormányra és annak vezetőjére”. A cikk további közlése szerint a kifejtett nézetekkel szembenállókat aggasztja „az aljas és gátlástalan és hazaáruló ellenzék megtévesztette honfitársaink sorsa. Tehát oltassák be magukat... És erősen figyeljék a maguk választotta politikusokat”, akik mind be fogják oltatni magukat, ezért a szavazóik se tétovázzanak.

[5] A felperes a pert megelőzően eredménytelenül kérte az alpereseket helyreigazítás közzétételére.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

[6] A felperes a keresetében kérte, hogy az I. rendű alperes esetében a hírportál főoldalán a helyreigazításra felhívás jelenjen meg 24 órán keresztül önálló hírként, és onnan legyen elérhető a sérelmezett cikkbe illesztett helyreigazítás, a II. rendű alperes esetében pedig azt igényelte, hogy a helyreigazítás a nyomtatott napilap első oldalán jelenjék meg, mindkét esetben a következő szöveggel: „Helyreigazítás ... kapcsolatos cikk miatt. A ... oldalon 2020. december 30-án megjelent „...” című cikkünkben azt a valós tény, hogy ... politikai elemzőként nyilatkozott a ... című lapnak a koronavírus-járvány, valamint a járvány elleni oltásba vetett alacsony bizalmi szint lehetséges politikai következményeiről, a cikk és a nyilatkozat lényeges elemeinek eltorzításával és elhallgatásával abban a hamis színben tüntették fel, hogy ... a baloldali pártok számára azt a stratégiát javasolja a választásokra, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba és a kampány halálos áldozatait használják fel politikai eszközként az ... ellen. Ezzel szemben a valóság az, hogy ... a ... cikkében idézett nyilatkozatában a baloldali kampány és annak stratégiája szóba sem került, és ... nem is adott tanácsot a baloldali pártoknak a választási program kapcsán; ... a cikkben idézett álláspontjával a magyar kormányt kritizálta, mert az orosz vakcina propagálásával szerinte a hivatalos uniós oltás népszerűségét is aláásta a kormány.”

[7] A felperes kereseti álláspontja szerint a brüsszeli lap cikkében azzal foglalkoztak, hogy Magyarországon az oltások kérdéséből politikai kérdést csináltak, azt részletezik, hogy milyen kommunikációs kampányt folytatott a vakcina kapcsán a magyar kormány az Unióval szemben, és párhuzamosan ezzel propagálta az Európai Unió által korábban nem támogatott orosz és kínai vakcinák terjesztését. A cikkben ennek eredményeként írták le, hogy a magyarok oltási hajlandósága csökkent, és ezt a felperes is problémának minősítette az írásban. A cikkben valójában egyetlen olyan megszólaló sincs, aki az oltások ellen érvelt volna. A felperes a cikkben közölt nyilatkozatában egyáltalán nem említette az ellenzék stratégiáját, semmilyen oltásellenes nyilatkozatot nem tett, politikai tanácsot nem adott, kizárólag a magyar kormány politikáját értékelte úgy, hogy annak is felróható az alacsony társadalmi bizalom és ennek a lehetséges politikai következményeire hívta fel a figyelmet, mint politikai elemző. A helyreigazítani kért cikkben az alperesek azt a valós állítást, miszerint a ... című lapnak azt nyilatkozta, hogy „A tét nagy. Az emberek oltási hajlandóságának aláásása politikai következményekkel járhat ... nézve” a cikk lényeges részeinek elhallgatásával, eltorzításával abban a hamis színben tüntették fel, mintha a felperes a baloldali pártok számára olyan politikai stratégiát javasolt volna a választásokra, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba, és így a minél több halálos áldozatot használják politikai eszközként a kormány ellen. A valóságban azonban ő az oltási kampányok fontosságáról beszélt, és nem elérendő célként állította be az oltásba vetett bizalom alacsony fokát. Számos hazai médium a nyilatkozatát annak valós tartalma szerint értékelte, az adott esetben azonban a közlés véleménynyilvánításnak látszó tényállítás. Az idézett mondat részéről ténylegesen elhangzott, azt azonban a kontextusából kiemelve és téves fordítással, a való tény hamis színben feltüntetve közölték.

[8] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a cikkben nem történt valótlan tényállítás. Köztudomású tényként vehető figyelembe, hogy a felperes közéleti témákban rendszeresen megnyilvánuló közszereplő, aki évek óta fejt ki közéleti vitákban a véleményét, továbbá olyan szervezet tulajdonosa és vezetője, amelynek a baloldali kormányok idején számos rendkívül nagy értékű tanácsadói szerződése volt állami szervekkel, és amely a baloldali kormányok első számú tanácsadó cége volt. A felperes a politikai életben, a pártpolitikai versenyben tanácsokat ad, stratégiai vagy taktikai elemzéseket készít.

[9] A sérelmezett cikk alapját a 2020. december 29-én megjelent „...” című véleménycikk képezte. A felperes a kérdéses nyilatkozatának valódi jelentéséről kívánja elterelni a figyelmet, a tőle idézett mondat egyértelműen az ellenzéknek szólt, annak politikai jelentéstartalma van. A felperes a nyilatkozatával egy politikai vita résztvevőjévé vált, tudatosan kívánta befolyásolni az oltási hajlandósággal kapcsolatos politikai gondolkodásmódot és közbeszédet, eleve számolt nyilatkozata heves kritikai fogadtatásával. A perbeli cikk politikai véleménynyilvánításnak minősül, a kritika túlzó, meghökkentő megfogalmazása is védelem alá tartozik. A kifejtett vélemény nem tekinthető okszerűtlennek és a tényekkel ellentétben állónak, a felperes nyilatkozatán alapul, ezért helyreigazításnak nincs helye. Az alperesek külön vitatták azt, hogy a helyreigazításnak a való tények közlésére is ki kellene terjednie a kért formában.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett ... portál kezdő oldalán 24 órán keresztül önálló hírként az eredetivel azonos helyen és betűszedéssel „...” címmel tegyen közzé felhívást, és azon keresztül tegye elérhetővé, valamint azzal egyidejűleg a 2020. december 30-án „Hazaáruló gazemberek” címmel megjelent cikk címe alatt, a lead felett a cikk elérhetőségének idejére, de legalább 30 napig tegye közzé kommentár nélkül az eredeti cikk szerinti betűszedéssel az alábbi helyreigazítást: „Helyreigazítás: A portálunkon 2020. december 30-án „...” címmel megjelent cikkben azt a való tény, miszerint ... a ... című lapnak a koronavírus járvány elleni oltásba vetett alacsony bizalmi szinttel kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy »A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, akkor ennek politikai következményeit ... viselheti«, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy ... a baloldali pártok számára a választásokra azt a stratégiát javasolja, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba és ennek halálos áldozatait használják fel politikai eszközként a kormány ellen”. Az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest, hogy 5 napon belül ugyanezen szövegű helyreigazítást tegye közzé a... című napilap 3. oldalán, az ott megjelent cikkekre utalással, az eredeti cikk szerinti helyen és betűszedéssel, kommentár nélkül. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről.

[11] Az elsőfokú bíróság eldöntendő kérdésnek minősítette azt, hogy az adott esetben az írásmű való tény hamis színben tüntetett-e fel, vagy okszerű következtetést, véleményt közölt. A nyilatkozat kifogásolt része tekintetében rögzítette, hogy az angol nyelvű szöveg a kérdéses mondat tekintetében a felek egyező előadása szerint általános alanyt alkalmaz, továbbá foglalkozott azzal, hogy a perbeli cikk közvetlen előzményének tekinthető előző napi véleménycikk mit tartalmazott. Összességében arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nyilatkozatának értelme nem azonos a 2020. december 29-i véleménycikkben és a perbeli cikkben rögzített értelmezéssel. A ... című lap cikkének utolsó két bekezdése valóban felvetett új szempontokat, és itt szerepel a felperes azon megjegyzése, hogy mi üthet vissza a kormányra, de ez nem értelmezhető oly módon, hogy a mondat „az oltási hajlandóság aláásására” irányulna vagy az ellenzéknek nyújtott tanács lenne. A cikknek ebben a részében arról esik szó, hogy a magyar kormány folytat „politikai hazardjátékot”, és a kormányra vonatkozik az a megjegyzés, hogy alááshatja a magatartásával az oltásokba vetett bizalmat. Ehhez képest félrevezető és megtévesztő a perbeli cikk által alkalmazott értelmezés, amelyben egy mondatot kiragadnak a szövegből és azt más szöveggörnyezetbe helyezik, amivel a való tény hamis színben való feltüntetése megvalósul. A szöveggörnyezet elemzésével a kifogásolt közlés nem értelmezhető úgy, hogy a felperes a baloldalt azzal buzdította a kormányváltásra, hogy propagandájával, hazudozással érje el az oltás iránti bizalmatlanságot, kevesen vegyék fel az oltást és ezáltal több halott legyen. A perben nem képezhetette a vizsgálat tárgyát a perbeli cikk közvetlen előzménye, a ... előző napi írása. A perbeli cikk egésze nem tekinthető véleménycikknek, annak egészéből nem derül ki, hogy az csupán újságírói vélemény, nincsenek elkülönítve a való tények, illetve a következtetések, a felperesre vonatkozó tényállítást közölnek, amelynek valóságát az alperesek nem bizonyították. Ezért az elsőfokú bíróság a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján az alpereseket helyreigazításra kötelezte. A kereset részleges elutasítása a való tények közlésére való kötelezésre vonatkozott azzal az indokkal, hogy a helyreigazítás szövege további magyarázatra nem szorul, egy másik cikk nem helyezhető a helyreigazítás szövegébe.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[13] Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, de abból nem megfelelő következtetéseket vont le. Az alperes kérdéses cikke közéleti vita keretében született sarkos, helyenként durva véleményt tartalmaz, többek között a felperes nyilatkozatáról, de nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás közügyekben megengedett tágabb határait. Az indokolás szerint a perbeli kitételnek nincs szoros kapcsolata a ... cikkének egészével, az kifejezetten a politikai távlat és a politikai következmények körében értékelhető, ezért nem állapítható meg a mondat önkényes kiragadása az összefüggésekből, túl széles volt az elsőfokú bíróság szövegösszefüggést elemző vizsgálata. Az adott esetben nem abban kell állást foglalni, hogy az értelmezés helytálló volt-e vagy sem, hanem azt kell vizsgálni, hogy a kifejtett véleménynek volt-e ténybeli alapja. A másodfokú bíróság megállapítása szerint ismert tény az, hogy Magyarországon a kormány és az ellenzék eltérően ítélte meg a járvány elleni védekezés stratégiáját, illetve a keleti vakcinák felhasználhatóságát. A perbeli cikk főleg az ellenzék álláspontjával foglalkozott, a felperestől idézett mondatnak több nyelvtanilag helyes értelmezése lehetséges, ezek közül az egyik értelmezés a cikk szerzőjének magyarázata volt. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes nyilatkozatában a 2022-es választásokra és annak lehetséges eredményére történt utalás, és értékelni kell a felperes ismert közéleti szerepvállalását is, ezért az idézett mondat akár az ellenzék stratégiai hozzáállásaként is értelmezhető. Az angol nyelvben használt „általános alany” alkalmas lehet olyan következtetés levonására, hogy a magyar kormányfőtől különböző személy is lehet az, aki a „bizalmat aláássa”. A mondatnak több értelme van, annak egyik lehetséges olvasata az, ami a cikkben szerepel, vagyis, hogy az oltásba vetett bizalom aláásója akár a politikai ellenzék is lehet. A megfogalmazott vélemény kétségtől mentes és durva, azt a felperes szubjektíve sértőnek érezheti, de összességében őt szó szerint idézték, mondanivalóját nem torzították el, annak egyik lehetséges fordítása és értelmezése véleménynek minősül, ezért helyreigazításnak nincs helye. A felperes politikai elemzőként a nyilvánosság előtt gyakran szereplő személy, aki közszereplőnek minősül, ezért türési kötelezettségének a határai tágabbak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályként az Smtv. 12. § (1) bekezdését jelölte meg. Kérelmének indokolásában nem vitatta, hogy vizsgálni kell-e azt, hogy a cikk kapcsolódik-e közügyekhez, ugyanakkor álláspontja szerint nem gyakorol közhatalmat és el nem hangzott, illetve a valóságban az alperes értelmezésétől éppen ellenkező értelmű kijelentésre alapozta a vitatott közlést az alperes. Egyértelműnek találta, hogy a sérelmezett közlés tényállítás, amely csak látszólag jelenik meg vélemény formájában. A cikkben elérendő célként éppen az oltási hajlandóság növelését jelölte meg, a cikk egésze a magyar járványkezelés egyes elemeit kritizálta. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a cikk végére megfordult volna a logikája, vagy az álláspontja. Az alperesek a nyilatkozatának valódi tartalmához képest éppen ellentétes következtetésre jutottak, nyilatkozata egyes részeinek elhallgatásával a valóságot eltorzították. A cikk tartalmának egészéből nyilvánvaló, hogy a mondat alanya (aki alááshatja a bizalmat) a magyar miniszterelnök, illetve a magyar kormány. Ezzel ellentétes következtetésre okszerűen

nem lehet jutni. A sérelmezett közlés nem élvez a közéleti vitához kapcsolódásra tekintettel kiemelt alkotmányossági védelmet, a kifogásolt közlés tényállítás, amely a szövegösszefüggéséből kiragadva nem értékelhető, és közlésnek okszerűen nem lehetséges olyan értelmezése, mint amelyet annak az alperesek cikke tulajdonít, miszerint a felperes a halottak számának növelésében látná a célszerű ellenzéki stratégiát.

[15] Az alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

[17] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban kellett állást foglalni, hogy a jogerős ítélet jogszabályt sértve utasította-e el a keresetet annak megállapításával, hogy a helyreigazítani kért közlés a szabad véleménynyilvánítás kereteit meg nem haladó értékelés, bírálat.

[18] Az Smtv. 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. Az Smtv. 10. §-a szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényről állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[19] A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. és III. pontja szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazítás elrendelésére. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet helyreigazítás alapja.

[20] A közszereplői minőség nem szűkíthető le csupán a politikai közhatalmat gyakorló személyek körére. Nem vitatott tény, hogy a felperes politikai elemzőként gyakran szólal meg vitatott közéleti kérdésekben, megfogalmazva saját vagy az általa képviselt intézmény álláspontját. A felperes ezzel a tágabb értelemben vett közéleti szereplőnek minősül, a személyével, tevékenységével kapcsolatos véleménynyilvánítás kereteit azonban nem elsősorban ez a körülmény határozza meg, hanem az, hogy nyilatkozatával a koronavírus-

járvány elleni oltások ügyében szólalt meg, ami egyértelműen közérdeklődésre számot tartó, aktuális közéleti vitának minősül.

[21] Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV.18.) számú határozatában kifejtettek szerint, amennyiben az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmát élvezi. Ezt követően arról kell dönteni, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleménysszabadság nem csak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. A véleménysszabadság korlátja, hogy az nem nyújt védelmet az öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben. Ezen kívül nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett olyan véleményt sem, amelyben a megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik {Indokolás [39], [40]}.

[22] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a kifejtett véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Amennyiben a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékeli, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát. A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik {7/2014. (III.7.) AB határozat Indokolás [49], [50]}.

[23] A perbeli esetben a Kúria egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával, mely szerint a kifogásolt közlés véleményként a sajtó-helyreigazítási igényt nem alapozza meg. Az alperesek által közzétett cikkben a szerző igen erőteljes, helyenként durva megfogalmazásokkal, jelzőkkel élve a politikai véleményét fogalmazta meg a felperes nyilatkozatáról. A perbeli cikk egésze véleménycikknek tekinthető, a szerző a magyar politikai baloldalnak a koronavírus elleni oltások tekintetében akkor tanúsított, a szerző által vélelmezett magatartását kritizálja. A közéleti kérdésben kifejtett vélemény a kialakult gyakorlat szerint lehet túlzó, akár provokatív tartalmú, vagy téves is.

[24] A felperes nyilatkozatának záró gondolataként egy új, választási stratégiai összefüggést vetett fel, annak részletes, külön kifejtése nélkül. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy perben nem a megjelent nyilatkozatban szereplő közlés egyik lehetséges értelmezésének helytállóságáról, hanem a perbeli cikk szerzőjének értelmezését megalapozó ténybeli alap meglétéről kellett állást foglalni.

[25] A Legfelsőbb Bíróság egy korábbi ítéletében már megállapította, hogy nem sért személyhez fűződő jogot, ha egy politikus nyilatkozatát – eredeti szándékától is eltérően – tartalmi jegyek alapján értelmezik, és a nyilatkozattal szemben elmarasztaló ellenvéleményt fogalmaznak meg (BH2008.239.). A fent kifejtettek szerint a felperes a politikusokkal egy tekintet alá eső közéleti szereplőnek minősül. A Legfelsőbb Bíróság egy korábbi határozatában a nyilvánosság előtt kifejtett szakmai állásponttal szemben, ugyancsak a nyilvánosság előtt megfogalmazott ellenvélemény kapcsán kifejtette, hogy ha valaki társadalmi, politikai, művészeti vagy szakmai kérdésekben álláspontját, nézeteit, meggyőződését a nyilvánosság elé tárja, számolnia kell azzal, hogy mások – ugyancsak a

nyilvánosság fórumain – szavait, azok jelentéstartalmát (esetleg a nyilatkozó szándékától eltérően) értelmezik, nézeteit bírálják és ellenvéleményt fogalmaznak meg; az így keletkezett vitában kifejtett álláspontok helytállóságáról nem a bíróság hivatott dönten (Pfv.IV.20.706/2008/7.)

[26] A másodfokú bíróság logikai hiba nélkül mutatott rá arra, hogy a felperes nyilatkozatának - részletesebben ki nem fejtett - záró gondolata: „A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, annak politikai következményeit ... szenvedheti el”, lehetőséget, ezáltal egyfajta (vékony) ténybeli alapot szolgáltatott az alperesek szerzője számára, hogy tovább gondolva annak jelentését, a kijelentés alanyának - saját felfogása szerint - a magyar politikai ellenzéket tekintse. A szerző a felperes nyilatkozatának ilyenfajta értelmét tette bírálat tárgyává és politikai vita keretében fejtette ki az elmarasztaló véleményét.

[27] Köztudomásúnak tekinthető, hogy a magyarországi politikai életben folyamatosan éles vita zajlik a koronavírus-járvány kezelésének módjáról a kormányzati oldal képviselői és a politikai ellenzék között, ami kiterjed az oltások (vakcinák) származási helyére és hatékonyságára is. Helyesen értékelte a másodfokú bíróság a felperes ... című lapban megjelent és a perbeli cikkben idézett nyilatkozatának záró mondatát akként, hogy annak, nem csupán egyetlen értelmezése lehetséges. Az olvasó feladata annak eldöntése, hogy a szó szerint idézett közlést értelmezve egyetért-e a szerző következtetéseivel.

[28] Az alperesek által megjelentetett írás tehát alapvetően politikai véleményt közöl, ehhez képest a vélemény tartalmi megalapozottsága érdemben nem volt vizsgálható. A cikk szerzője úgy ítélte meg, hogy a 2022-es választásokra is vonatkoztatható felperesi megjegyzés („A tét magas...”) a politikai ellenzék lehetséges magatartására utalt. A véleményalkotás logikai megalapozottságáról, tartalmi helytállóságáról a bíróság nem foglalhat állást, mint ahogy abban sem, hogy a felperesnek, illetve az általa vezetett vállalkozásnak mennyiben lehet vagy nem lehet befolyása a magyar politikai ellenzék álláspontjának formálásában. Egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a perbeli cikkben a szerző a felperes nyilatkozatának egyfajta lehetséges értelmezése alapján a véleményét fogalmazta meg, amely annak megalapozottságától, helyes vagy helytelen voltától függetlenül a helyreigazítás alapja nem lehet.

[29] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályt, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[30] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése, PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[31] Sajtó-helyreigazítás elrendelésére csak valótlan tényállítás, vagy való tény hamis színben való feltüntetése esetében van lehetőség. Amennyiben egy nyilatkozat akár többféle

módon is értelmezhető, a közlés egyik lehetséges értelméről kifejtett elmarasztaló vélemény, annak tartalmi helytállóságától függetlenül nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya.

Záró rész

[32] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő, ezért a felülvizsgálati eljárásban áthárítható költségük nem merült fel. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni a 2016. évi CXXX. törvény 101-102. §-ai alapján. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra.

[33] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. december 1.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bírószági ügyintéző